

Briuselis, XXX
[...] (2019) XXX draft

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

Tam tikrų valstybės pagalbos priemonių, susijusių su šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema po 2021 m., gairės

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

**Tam tikrų valstybės pagalbos priemonių, susijusių su šiltnamio efektą sukeliančių dujų
apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema po 2021 m., gairės**

TURINYS

IVADAS	3
1. TAIKYMO SRITIS IR APIBRĖŽTYS	4
1.1. Taikymo sritis.....	4
1.2. Pagalbos priemonės, kurioms taikomos šios gairės	5
1.2.1. Pagalba elektros kainų padidėjimui, kurį lems dėl ES ATLPS į elektros kainą įtraukiamos su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis susijusios išlaidos (paprastai vadinamos netiesioginėmis su išmetamaisiais teršalais susijusiomis išlaidomis), kompensuoti.....	5
1.2.2. Pagalba, susijusi su galimu nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimu energetikos sektoriui modernizuoti.....	5
1.3. Terminų apibrėžtys	5
2. BENDRIEJI VERTINIMO PRINCIPAI	8
3. PAGALBOS SUDERINAMUMO VERTINIMAS PAGAL SUTARTIES 107 STRAIPSNIO 3 DALIES C PUNKTĄ	8
3.1. Pagalba įmonėms, veikiančioms sektoriuose, kuriems, kaip manoma, dėl didelių netiesioginių išlaidų, kurių faktiškai patiriama su išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu susijusias išlaidas perkeliant į elektros energijos kainas, kyla reali anglies dioksido nutekėjimo rizika (pagalba su išmetamaisiais teršalais susijusioms netiesioginėms išlaidoms kompensuoti).....	8
3.2. Pagalba, susijusi su galimu nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimu elektros energijos gamybai modernizuoti.....	11
4. VERTINIMAS	14
5. ENERGIJOS VARTOJIMO AUDITAS IR VADYBOS SISTEMOS	15
6. SKAIDRUMAS	15
7. ATASKAITŲ TEIKIMAS IR STEBĖSENA	16
8. TAIKYMO LAIKOTARPIS IR PERSVARSTYMAS	17
I PRIEDAS	19
II PRIEDAS	20
III PRIEDAS	21

IVADAS

1. Kad dėl valstybės pagalbos vidaus rinkoje nebūtų iškraipyta konkurencija ir valstybių narių tarpusavio prekyba nebūtų paveikta taip, kad prieštarautų bendram interesui, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 107 straipsnio 1 dalyje nustatytas principas, kad valstybės pagalba yra draudžiama, išskyrus atvejus, kai pagalba priskiriama prie Sutarties 107 straipsnio 2 dalyje nustatytų išimčių kategorijų arba kai Komisija ją paskelbia suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalį. Sutarties 42 ir 93 straipsniuose, 106 straipsnio 2 dalyje, 108 straipsnio 2 ir 4 dalyse taip pat numatytos sąlygos, kuriomis valstybės pagalba yra arba gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka.
2. Remdamasi Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktu Komisija gali laikyti, kad su vidaus rinka yra suderinama pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.
3. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB¹ nustatyta šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema Sąjungoje (toliau – ES ATLPS), siekiant skatinti taupiai ir ekonomiškai efektyviai mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. 2018 m.² Direktyva 2003/87/EB buvo iš dalies pakeista siekiant patobulinti ES ATLPS ir išplėsti jos taikymo sritį 2021–2030 m. laikotarpiu.
4. 2019 m. gruodžio 11 d. Komisija paskelbė Komunikatą dėl Europos žaliojo kurso, kuriame išdėstė politiką, kuria siekiama iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui Europoje ir spręsti kitas aplinkosaugos problemas³. Siekiant įgyvendinti Europos žaliąjį kursą, reikia persvarstyti švarios energijos tiekimo visai ekonomikai, pramonės, gamybos ir vartojimo, didelio masto infrastruktūros, transporto, maisto, žemės ūkio, statybos, apmokestinimo ir socialinių išmokų politiką. Nors visos šios veiksmų sritys yra glaudžiai tarpusavyje susijusios ir viena kitą papildo, daug dėmesio reikės skirti ekonominių, aplinkos ir socialinių tikslų derinimui.
5. Kol daugelio tarptautinių partnerių užmojai nėra tokie pat kaip Sąjungos, kyla anglies dioksido nutekėjimo rizika arba dėl gamybos perkėlimo iš Sąjungos į kitas šalis, kurių užmojis mažinti išmetamųjų teršalų kiekį yra mažesnis, arba dėl Sąjungos produktų pakeitimo importuojamais, kuriuos gaminant išmesta daugiau anglies dioksido. Jei šie būgštavimai pasitvirtins, išmetamųjų teršalų kiekis pasaulyje nesumažės, o Sąjungos ir jos pramonės sektorių pastangos pasiekti Paryžiaus susitarime nustatytus pasaulinius klimato tikslus bus bergždžios.

¹ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

² 2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/410, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB siekiant ekonomiškai efektyviai dar labiau sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį ir paskatinti investicijas į mažo anglies dioksido kiekio technologijas ir Sprendimas (ES) 2015/1814 (OL L 76, 2018 3 19, p. 3).

³ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“, COM(2019) 640 *final*.

6. Įgyvendinant ES ATLPS pagrindinis valstybės pagalbos kontrolės tikslas yra užtikrinti, kad taikant valstybės pagalbos priemonės išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sumažėtų labiau nei neskiriant pagalbos ir kad teigiamas pagalbos poveikis nusvertų jos neigiamą poveikį (konkurencijos iškraipymą) vidaus rinkoje. Valstybės pagalba turi būti būtina ES ATLPS aplinkosaugos tikslui pasiekti (pagalbos būtinumas) ir turi būti ne didesnė, nei būtina tam tikram aplinkos apsaugos lygiui užtikrinti (pagalbos proporcingumas), kad konkurencija ir prekyba vidaus rinkoje nebūtų nepagrįstai iškraipytos.
7. Šiose gairėse Komisija išdėsto sąlygas, kuriomis pagalbos priemonės pagal ES ATLPS gali būti laikomos suderinamomis su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą. Peržiūrėjusi ir prireikus patobulinusi visas su klimatu susijusias politikos priemones, kad iki 2030 m. būtų papildomai sumažintas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, Komisija patikrins, ar būtina persvarstyti arba pritaikyti šias gaires, kad jos derėtų su poveikio klimatui neutralumo tikslu ir padėtų jį įgyvendinti, kartu užtikrinant vienodas sąlygas⁴.

1. TAIKYMO SRITIS IR APIBRĖŽTYS

1.1. Taikymo sritis

8. Šiose gairėse nustatyti principai taikomi tik konkrečioms pagalbos priemonėms, nurodytoms Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 6 dalyje ir 10b straipsnyje.
9. Pagalba negali būti skiriama sunkumų patiriančioms įmonėms, kaip šių gairių tikslais jos apibrėžtos taikomose iš dalies arba visiškai pakeistose gairėse dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti⁵.
10. Vertindama pagalbą įmonei, kuriai išduotas, bet neįvykdytas vykdomasis raštas sumoms išieškoti pagal ankstesnį Komisijos sprendimą, kuriuo skelbiama, kad pagalba yra neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka, Komisija atsižvelgs į pagalbos sumą, kuri dar negrąžinta⁶. Praktiškai ji įvertins abiejų pagalbos priemonių bendrą poveikį ir gali sustabdyti naujos pagalbos mokėjimą, kol vykdomasis raštas sumoms išieškoti bus įvykdytas.

⁴ Žr. 2019 m. gruodžio 12 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadas.

⁵ Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (OL C 249, 2014 7 31, p. 1).

⁶ Šiuo klausimu žr. 1995 m. rugsėjo 13 d. Sprendimą *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH prieš Komisiją*, sujungtos bylos T-244/93 ir T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, ir Komisijos pranešimą dėl veiksmingo Komisijos sprendimų, kuriais valstybėms narėms nurodoma susigrąžinti neteisėtą ir nesuderinamą valstybės pagalbą, įgyvendinimo (OL C 272, 2007 11 15, p. 4).

1.2. Pagalbos priemonės, kurioms taikomos šios gairės

1.2.1. Pagalba elektros kainų padidėjimui, kuri lems dėl ES ATLPS į elektros kainą įtraukiamos su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis susijusios išlaidos (paprastai vadinamos netiesioginėmis su išmetamaisiais teršalais susijusiomis išlaidomis), kompensuoti

11. Pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 6 dalį valstybės narės turėtų priimti finansines priemones, skirtas sektoriams ar jų pošakiams, kuriems gresia reali anglies dioksido nutekėjimo rizika dėl didelių netiesioginių išlaidų, kurių faktiškai patiriama su išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu susijusias išlaidas perkeliant į elektros energijos kainas, jei tokios finansinės priemonės atitinka valstybės pagalbos taisykles ir visų pirma nesukelia nepagrįstų konkurencijos iškraipymų vidaus rinkoje.

1.2.2. Pagalba, susijusi su galimu nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimu energetikos sektoriui modernizuoti

12. Pagal ATLPS direktyvos 10c straipsnį valstybės narės, atitinkančios tam tikras sąlygas, susijusias su BVP vienam gyventojui, palyginti su ES vidurkiu, gali nukrypti nuo principo, nustatyto Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, kad elektros energijos gamybai nemokami leidimai neišduodami. Tos valstybės narės gali pereinamuoju laikotarpiu išduoti nemokamus apyvartinius taršos leidimus elektros energijos gamybos įrenginiams, kad būtų modernizuojamas, įvairinamas ir tvariai pertvarkomas energetikos sektorius.
13. Kaip jau nustatyta keliuose Komisijos sprendimuose⁷, išduoti pereinamojo laikotarpio nemokamus apyvartinius taršos leidimus energetikos sektoriui yra valstybės pagalba, apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje, nes valstybės narės išduodamos nemokamus leidimus netenka įplaukų ir suteikia atrankų pranašumą energetikos subjektams. Tie subjektai gali konkuruoti su kitų valstybių narių energetikos subjektais, todėl gali būti iškraipyta konkurencija arba kilti grėsmė, kad bus iškraipyta konkurencija, ir paveikta prekyba vidaus rinkoje.

1.3. Terminų apibrėžtys

14. Šiose gairėse vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) pagalba – visus Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus atitinkanti priemonė;
- (2) pagalbos skyrimo laikotarpis – vieneri ar keleri metai 2021–2030 m. laikotarpiu. Jeigu valstybė narė pageidauja skirti pagalbą trumpesnį laikotarpį, ji turėtų

⁷ Žr., pavyzdžiui, Komisijos sprendimą SA.34385 – Bulgarija – Nemokamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų paskirstymas pagal Direktyvos 2003/87/EB 10c straipsnį mainais už investicijas į elektros energijos gamybos įrenginius ir energetikos infrastruktūrą (OL C 63, 2015 2 20, p. 1); Komisijos sprendimą SA.34674 – Lenkija – Nemokami leidimai elektros energijos gamintojams pagal ATLPS direktyvos 10c straipsnį (OL C 24, 2015 1 23, p. 1).

ataskaitiniu laikotarpiu laikyti pagalbos gavėjų ūkinius metus ir skirti pagalbą kartą per metus;

- (3) anglies dioksido nutekėjimas – pasaulio mastu išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio didėjimas, kai įmonės, negalėdamos perkelti dėl ES ATLPS padidėjusių išlaidų savo klientams taip, kad neprarastų didelės rinkos dalies, perkelia gamybą už Sąjungos ribų;
- (4) didžiausias pagalbos intensyvumas – visa pagalbos suma, išreikšta tinkamų finansuoti išlaidų procentine dalimi;
- (5) autogamyba – elektros energijos gamyba naudojant įrenginį, kuris neatitinka elektros energijos gamybos įrenginio, apibrėžto ATLPS direktyvos 3 straipsnio u punkte;
- (6) pagalbos gavėjas – pagalbą gaunanti įmonė;
- (7) Europos Sąjungos leidimas (ESL) – apyvartinis leidimas, kuris suteikia teisę per tam tikrą laikotarpį į aplinką išmesti vieną toną CO₂ ekvivalento;
- (8) bendroji pridėtinė vertė (BPV) – bendroji pridėtinė vertė faktorinėmis kainomis, kuri yra BPV rinkos kainomis atėmus visus netiesioginius mokesčius ir pridėjus visas subsidijas;
- (9) išankstinė ESL kaina (EUR) – metų, einančių prieš metus, už kuriuos skiriama pagalba, sausio 1 d.–gruodžio 31 d. tam tikroje ES anglies dioksido biržoje kasdien buvusių išankstinių ESL kainų (uždarymo kainų) už pristatymą metų, už kuriuos skiriama pagalba, gruodžio mėn. paprastas vidurkis⁸;
- (10) išmetamo CO₂ kiekio koeficientas (tCO₂/MWh) – tai skirtingose geografinėse teritorijose iš iškastinio kuro gaminamos elektros energijos taršos CO₂ intensyvumo svertinis vidurkis. Ši reikšmė turi atspindėti tam tikroje geografinėje teritorijoje naudojamo iškastinio kuro rūšių derinį. CO₂ koeficientas apskaičiuojamas energetikos pramonės išmetamo CO₂ ekvivalento kiekį dalijant iš naudojant iškastinį kurą pagaminto bendro elektros energijos kiekio (TWh). Šiose gairėse teritorijos apibrėžiamos kaip geografinės zonos: a) kurios apima kelias rinkos dalis, susietas elektros energijos biržomis, arba b) kuriose nėra deklaruotų perkrovų ir abiem atvejais valandinės kitos dienos elektros energijos biržos kainos eurai (taikant Europos Centrinio Banko tos dienos galiojančius valiutų kursus) tose zonose didelės dalies visų valandų per metus atveju skiriasi ne daugiau kaip 1 %. Taip diferencijuojant duomenis pagal regioną atsižvelgiama į iškastinį kurą naudojančių elektrinių reikšmę galutinei didmeninėje rinkoje nustatytai kainai ir jų, kaip elektrinių su ribinėmis sąnaudomis, įtaką elektros energijos supirkimo tvarkai. Tai, kad dvi valstybės narės prekiauja elektra, savaime nereiškia, kad jos sudaro viršnacionalinį regioną. Atsižvelgiant į susijusių duomenų stoką šalių regionų lygmeniu, geografinės teritorijos turi apimti visą vienos arba kelių valstybių narių teritoriją. Remiantis šiais kriterijais, galima išskirti šias geografines teritorijas: Šiaurės Europos regioną (Švedija ir Suomija), Baltijos šalis (Lietuva, Latvija ir Estija), Pirėnų pusiasalį (Portugalija

⁸ Pvz., 2023 m. skiriamos pagalbos atveju tai yra tam tikroje ES anglies dioksido biržoje 2022 m. sausio 1 d.–gruodžio 31 d. buvusių 2023 m. gruodžio mėn. ESL uždarymo kainų paprastas vidurkis.

ir Ispanija), Čekijos ir Slovakijos regioną (Čekija ir Slovakija) ir visų kitų pavienių valstybių narių geografines teritorijas. Susiję didžiausi regioniniai CO₂ koeficientai išvardyti III priede. Siekiant užtikrinti, kad visiems elektros tiekimo šaltiniams būtų taikomos vienodos sąlygos, ir išvengti galimų piktnaudžiavimo atvejų, visiems elektros tiekimo šaltiniams (autogamybos įrenginiams, pagal sutartį elektrą tiekiančioms elektrinėms ar elektros energijos tinklui) ir visiems pagalbos gavėjams susijusiose valstybėse narėse bus taikomas tas pats išmetamo CO₂ kiekio koeficientas;

- (11) faktinė produkcija tonomis per metus – faktinė įrenginio produkcija t metais, nustatyta *ex post* t + 1 metais;
- (12) faktinis elektros energijos suvartojimas (MWh) – faktinis įrenginio elektros energijos suvartojimas (įskaitant elektros energijos suvartojimą, susijusį su rangovų produktų, atitinkančių pagalbos skyrimo kriterijus, gamybą) t metais, nustatytas *ex post* t + 1 metais;
- (13) elektros energijos vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis (MWh produkcijos tonai, apibūdinama PRODCOM 8 skaitmenų lygmeniu⁹) – naudojant elektros energijos vartojimo požiūriu efektyviausius konkretaus produkto gamybos metodus suvartota elektra, reikalinga tonai produkto pagaminti. Elektros energijos vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis atnaujinamas atsižvelgiant į ES ATLPS direktyvos 10a straipsnio 2 dalį. Kriterijus atitinkančių sektorių, kuriuose elektros energijos ir kuro pakeičiamumas nustatytas Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/331 I priedo 2 skirsnyje¹⁰, produktams taikomas elektros energijos vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis nustatomas pagal tokias pačias sistemos ribas, atsižvelgiant tik į elektros energijos dalį, siekiant nustatyti pagalbos sumą. Produktų, priskiriamų prie kriterijus atitinkančių sektorių, atitinkami elektros energijos vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai išvardyti šių gairių II priede;
- (14) atsarginis elektros energijos vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis – [...] % faktinio elektros energijos suvartojimo. Šis parametras turi būti nustatomas Komisijos sprendimu kartu su elektros energijos vartojimo efektyvumo santykiniais rodikliais. Šis rodiklis atitinka vidutinį išmetamųjų teršalų sumažėjimą taikant elektros energijos vartojimo efektyvumo santykinis rodiklius (elektros energijos vartojimo santykinis rodiklis / *ex ante* elektros energijos vartojimas). Jis taikomas visiems produktams, kurie priskiriami prie kriterijus atitinkančių sektorių, tačiau kurių elektros energijos vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai nenustatyti.

⁹ PRODCOM sąrašas – Europos gavybos ir gamybos pramonės produktų sąrašas, https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM&StrGroupCode=CLASSIFIC&StrLanguageCode=EN&IntFamilyCode=&TxtSearch=prodcom&IntCurrentPage=1.

¹⁰ 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/331, kuriuo nustatomos suderinto nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės (OL L 59, 2019 2 27, p. 8).

2. BENDRIEJI VERTINIMO PRINCIPAI

15. Vertindama, ar pagalbos priemonė, apie kurią pranešta, gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, Komisija paprastai nagrinėja, ar pagalbos priemonė parengta taip, kad teigiamas pagalbos poveikis siekiant bendros svarbos tikslo viršytų galimą neigiamą poveikį prekybai ir konkurencijai.
16. 2012 m. gegužės 8 d. Komunikate dėl valstybės pagalbos modernizavimo¹¹ siūloma nustatyti ir apibrėžti bendruosius principus, kuriais remdamasi Komisija vertins visų pagalbos priemonių suderinamumą. Todėl Komisija laikys, kad pagalbos priemonė yra suderinama su Sutartimi tik tokiu atveju, jei ji atitiks visus šiuos kriterijus: ji turi padėti siekti bendros svarbos tikslo pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalį; ji turi būti skiriama tuo atveju, kai dėl jos iš esmės pagerėja padėtis, t. y. padaroma tai, ko pasiekti neįmanoma rinkos priemonėmis, pavyzdžiui, pašalinant rinkos nepakankamumą arba išsprendžiant teisingumo ar sanglaudos problemą; ji turi būti tinkama politikos priemonė bendros svarbos tikslui pasiekti; ją suteikus įmonių veikla turi pasikeisti taip, kad jos imtųsi papildomos veiklos, o be pagalbos jos šios veiklos nesiimtų arba imtųsi ribotai ar kitaip, ar kitoje vietoje; pagalbos suma ir intensyvumas turi būti sumažinti iki minimalaus dydžio; pagalbos neigiamas poveikis turi būti gana ribotas; valstybės narės, Komisija, ekonominės veiklos vykdytojai ir visuomenė turi galėti lengvai susipažinti su visais susijusiais aktais ir atitinkama informacija apie pagalbą, kuri skirta pagal tuos aktus.
17. 3.1 ir 3.2 skirsniuose paaiškinama, kaip šie bendrieji kriterijai lemia konkrečius suderinamumo reikalavimus, kurių reikia laikytis taikant pagalbos priemones, kurioms taikomos šios gairės.

3. PAGALBOS SUDERINAMUMO VERTINIMAS PAGAL SUTARTIES 107 STRAIPSNIO 3 DALIES C PUNKTĄ

- 3.1. **Pagalba įmonėms, veikiančioms sektoriuose, kuriems, kaip manoma, dėl didelių netiesioginių išlaidų, kurių faktiškai patiriama su išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu susijusias išlaidas perkeliant į elektros energijos kainas, kyla reali anglies dioksido nutekėjimo rizika (pagalba su išmetamaisiais teršalais susijusioms netiesioginėms išlaidoms kompensuoti)**
18. Pagalba su išmetamaisiais teršalais susijusioms netiesioginėms išlaidoms kompensuoti bus laikoma suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punkte, jei bus įvykdytos toliau nurodomos sąlygos.
19. Šios rūšies pagalbos tikslas – užtikrinti, kad dėl visų pirma pagalbos gavėjo patiriamų į elektros kainas įtraukiamų su ESL susijusių išlaidų nekiltų didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, jeigu jo konkurentai trečiojoje valstybėje nepatiria panašių į elektros kainas įtraukiamų išlaidų, o pagalbos gavėjas tų išlaidų negali įtraukti į produktų kainas, neprarasdamas didelės rinkos dalies. Mažinant anglies dioksido nutekėjimo riziką, nes pagalbos gavėjams padedama sumažinti šios rizikos poveikį, siekiama aplinkosaugos tikslo, kadangi, nesant

¹¹ COM(2012) 0209 *final*.

privalomojo tarptautinio susitarimo dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo, valstybės pagalba siekiama užkirsti kelią pasaulio mastu išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio didėjimui dėl gamybos perkėlimo už Sąjungos ribų.

20. Siekiant sumažinti konkurencijos iškreipymo vidaus rinkoje riziką, pagalba turi būti teikiama tik tiems sektoriams, kuriems gresia reali anglies dioksido nutekėjimo rizika dėl didelių netiesioginių išlaidų, kurių faktiškai patiriama su išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu susijusias išlaidas perkeliant į elektros energijos kainas. Taikant šias gaires, laikoma, kad reali anglies dioksido nutekėjimo rizika kyla tik tada, kai pagalbos gavėjas veikia kuriame nors iš I priede išvardytų sektorių.
21. Jeigu valstybės narės nusprendžia skirti pagalbą tik kai kuriems I priede išvardytiems sektoriams, sektoriai turi būti atrenkami remiantis objektyviais, nediskriminaciniais ir skaidriais kriterijais.
22. Kriterijus atitinkančiuose sektoriuose valstybės narės turi užtikrinti, kad pagalbos gavėjai būtų atrenkami remiantis objektyviais, nediskriminaciniais ir skaidriais kriterijais, o pagalba būtų skiriama iš esmės tokiu pačiu būdu visiems tame pačiame sektoriuje veikiantiems konkurentams, jeigu jų faktinė padėtis yra panaši.
23. Valstybės pagalba gali būti laikoma tinkama priemone netiesioginėms ATLPS išlaidoms kompensuoti, neatsižvelgiant į formą, kuria ji skiriama. Todėl kompensacija kaip tiesioginė dotacija laikoma tinkama priemone.
24. Pagalba suderinama su vidaus rinka tik jei ji turi skatinamąjį poveikį. Kad pagalba turėtų skatinamąjį poveikį ir faktiškai užkirstų kelią anglies dioksido nutekėjimui, ji turi būti teikiama ir išmokama pagalbos gavėjui tais metais, kuriais patiriamos išlaidos, arba kitais metais.
25. Jeigu pagalba mokama tais metais, kuriais patiriamos išlaidos, turi būti sukurtas mokėjimų koregavimo *ex post* mechanizmas, siekiant užtikrinti, kad visos pagalbos permokos būtų grąžintos iki kitų metų liepos 1 d.
26. Pagalba yra proporcinga ir daro gana ribotą neigiamą poveikį konkurencijai ir prekybai, jei neviršija 75 % patirtų su išmetamaisiais teršalais susijusių netiesioginių išlaidų. Elektros energijos vartojimo efektyvumo santykinio rodiklio užtikrinama, kad parama neefektyviems gamybos procesams ir toliau būtų ribota ir būtų išlaikoma paskata platinti efektyviausio energijos vartojimo technologijas.
27. Už produktų gamybą I priede išvardytuose sektoriuose įrenginio operatoriui mokėtina didžiausia pagalbos suma apskaičiuojama pagal šią formulę:

- (a) jeigu pagalbos gavėjo gaminamiems produktams taikomi II priede nurodyti elektros energijos vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai, įrenginio operatoriui už per t metus patirtas išlaidas mokėtina didžiausia pagalbos suma apskaičiuojama taip:

$$A_{max_t} = A_i \times C_t \times P_{t-1} \times E \times AO_t$$

Šioje formulėje A_i – pagalbos intensyvumas, išreikštas trupmena (pvz., 0,75); C_t – taikytinas išmetamo CO_2 kiekio koeficientas (tCO_2/MWh) (t metais); P_{t-1} – išankstinė ESL kaina $t-1$ metais (EUR/ tCO_2); E – taikytinas II priede nustatytas konkretaus produkto elektros energijos vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis; AO_t – faktinė produkcija t metais. Šios sąvokos apibrėžtos 1.3 skirsnyje;

- (b) jeigu pagalbos gavėjo gaminamiems produktams netaikomi II priede nurodyti elektros energijos vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai, įrenginio operatoriui už per t metus patirtas išlaidas mokėtina didžiausia pagalbos suma apskaičiuojama taip:

$$A_{\max_t} = A_i \times C_t \times P_{t-1} \times EF \times AEC_t$$

Šioje formulėje A_i – pagalbos intensyvumas, išreikštas trupmena (pvz., 0,75); C_t – taikytinas išmetamo CO_2 kiekio koeficientas (tCO_2/MWh) (t metais); P_{t-1} – išankstinė ESL kaina $t-1$ metais (EUR/ tCO_2); EF – II priede nustatytas atsarginis elektros energijos vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis; AEC – faktinis elektros energijos vartojimas (MWh) t metais. Šios sąvokos apibrėžtos 1.3 skirsnyje.

28. Jeigu įrenginio operatorius gamina produktus, kuriems taikomas II priede nurodytas elektros energijos vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis, ir produktus, kuriems taikomas atsarginis elektros energijos vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis, elektros energijos kiekis, suvartotas gaminant kiekvieną produktą, turi būti apskaičiuojamas atsižvelgiant į atitinkamą kiekvieno produkto gamybos apimtį tonomis.
29. Jeigu įrenginio operatorius gamina produktus, kurie atitinka pagalbos skyrimo kriterijus (pvz., jie priskiriami prie I priede išvardytus kriterijus atitinkančių sektorių), ir produktus, kurie pagalbos skyrimo kriterijų neatitinka, didžiausia mokėtina suma turi būti apskaičiuojama tik už pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančius produktus.
30. Atsižvelgiant į tai, kad kai kuriuose sektoriuose 75 % pagalbos intensyvumo gali nepakakti tam, kad prireikus būtų užtikrinama tinkama apsauga nuo anglies dioksido nutekėjimo rizikos, valstybės narės gali apriboti įmonės lygmeniu mokėtinų netiesioginių išlaidų sumą iki [...] % atitinkamos įmonės bendrosios pridėtinės vertės t metais. Bendroji įmonės pridėtinė vertė turi būti apskaičiuojama kaip apyvarta, pridėjus kapitalizuotą produkciją, pridėjus kitas veiklos pajamas, pridėjus arba atėmus atsargų pokyčius, atėmus pirktų prekių ir paslaugų vertę (į kurią neįtraukiamos išlaidos personalui), atėmus kitus su apyvarta susijusius, bet neišskaitytus produktų mokesčius ir atėmus su gamyba susijusius muitus ir mokesčius. Taip pat ją galima apskaičiuoti pagal bendrąjį likutinį perteklių, pridėjus išlaidas personalui. Į pridėtinę vertę neįtraukiamos įmonių sąskaitose prie finansinių arba ypatingųjų pajamų ir išlaidų priskiriamos pajamos ir išlaidos. Pridėtinė vertė faktorinėmis kainomis apskaičiuojama kaip

bendra pridėtinė vertė, kadangi vertės patikslinimai (pvz., nusidėvėjimas) neatimami¹².

31. Kai valstybės narės nusprendžia apriboti įmonės lygmeniu mokėtinų netiesioginių išlaidų sumą iki [...] % bendrosios pridėtinės vertės, tas apribojimas turi būti taikomas visoms tinkamoms finansuoti atitinkamo sektoriaus įmonėms. Jeigu valstybės narės nusprendžia taikyti [...] % bendrosios pridėtinės vertės apribojimą tik kai kuriems I priede išvardytiems sektoriams, sektoriai turi būti atrenkami remiantis objektyviais, nediskriminaciniais ir skaidriais kriterijais.
32. Pagalba gali būti sumuojama su:
 - (a) bet kokia kita valstybės pagalba, susijusia su skirtingomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurias galima nustatyti,
 - (b) bet kokia kita valstybės pagalba, susijusia su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurios iš dalies arba visiškai sutampa, ir bet kokia kita valstybės pagalba, kurios tinkamų finansuoti išlaidų negalima nustatyti, tik jei dėl tokio sumavimo neviršijamas didžiausias pagalbos intensyvumas arba pagalbos suma, taikomi šiai pagalbai pagal šį skirsnį.
33. Sąjungos finansavimas, kurį centralizuotai valdo Komisija ir kuris nėra tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamas valstybės narės, nėra valstybės pagalba. Kai toks Sąjungos finansavimas skiriamas kartu su valstybės pagalba, sprendžiant, ar laikomasi pranešimo ribų ir didžiausio pagalbos intensyvumo, atsižvelgiama tik į valstybės pagalbą, jeigu bendra viešojo finansavimo, skirto tomis pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti, suma neviršija didžiausios (-ių) finansavimo normos (-ų), nustatytos (-ų) taikomose Sąjungos teisės normose.
34. Pagalba neturi būti sumuojama su *de minimis* pagalba, susijusia su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, jei dėl tokio sumavimo būtų viršytas šiame skirsnyje nustatytas pagalbos intensyvumas.
35. Pagalbos schemų, pagal kurias skiriama pagalba, taikymo trukmė turi būti ne ilgesnė nei šių gairių galiojimo trukmė (2021–2030 m.).

3.2. Pagalba, susijusi su galimu nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimu elektros energijos gamybai modernizuoti

36. Valstybės pagalba, susijusi su galimu nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimu elektros energijos gamybai modernizuoti, pagal ATLPS direktyvos 10c straipsnį yra suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punkte, jei įvykdytos toliau nurodomos sąlygos.
37. Pagalbos tikslas turi būti energetikos sektoriaus modernizavimas, įvairinimas ir tvarus pertvarkymas. Remiamos investicijos turi derėti su perėjimu prie saugios ir tvarios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, taip pat Sąjungos

¹² Kodas 12 15 0 pagal teisinį pagrindą, nustatytą 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 295/2008 dėl verslo struktūros statistikos (OL L 97, 2008 4 9, p. 13).

2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos¹³ tikslais ir Paryžiaus susitarime dėl klimato kaitos nurodytais ilgalaikiais tikslais.

38. Jei dėl investicijos atsiranda papildomų elektros energijos gamybos pajėgumų, atitinkamas operatorius taip pat turi įrodyti, kad jis arba kitas susijęs veiklos vykdytojas nutraukė daugiau teršalų išmetančių elektros energijos gamybos pajėgumų eksploatavimą atitinkamu mastu ne vėliau kaip pradėdant eksploatuoti papildomus pajėgumus.
39. Pagalba suderinama su vidaus rinka tik jei ji turi skatinamąjį poveikį. Skatinamasis poveikis pasireiškia, kai pagalba skatina pagalbos gavėją keisti savo elgesį, t. y. elgtis kitaip, nei jis elgtųsi be pagalbos. Pagalba negali būti subsidijuojamos veiklos išlaidos, kurias įmonė ir taip būtų patyrusi, ir negali būti kompensuojama įprasta ekonominės veiklos verslo rizika.
40. Gavusi pagalbos paraišką, pagalbą skirianti institucija privalo patikrinti, ar pagalba turi reikiamą skatinamąjį poveikį.
41. Pagalba veiklos vykdytojams gali būti išmokama kaip asignavimai tik tuo atveju, jei įrodoma, kad buvo atlikta investicija, atrinkta pagal konkurencinio pirkimo taisykles.
42. Projektams, kurių bendra investicijų suma viršija 12,5 mln. EUR, pagalba gali būti skiriama tik surengus konkurencinį pirkimą, kuris vyks vienu ar keliais etapais nuo 2021 iki 2030 m. Šiame konkurencinio pirkimo procese turi būti:
 - (a) laikomasi skaidrumo, nediskriminavimo, lygių galimybių ir patikimo finansų valdymo principų;
 - (b) užtikrinta, kad būtų galima dalyvauti tik projektams, kuriais prisidedama prie naudojamo energijos rūšių derinio ir tiekimo šaltinių įvairinimo, būtinos restruktūrizacijos, infrastruktūros atnaujinimo ir modifikavimo aplinkos apsaugos požiūriu, švarių technologijų, pavyzdžiui, atsinaujinančiosios energijos technologijų, arba energijos gamybos sektoriaus, pavyzdžiui, veiksmingo ir tvaraus centralizuoto šilumos tiekimo, ir perdavimo bei paskirstymo sektoriaus modernizavimo;
 - (c) nustatyti aiškūs, objektyvūs, skaidrūs ir nediskriminaciniai atrankos kriterijai, pagal kuriuos nustatomas projektų eiliškumas, siekiant užtikrinti, kad būtų atrinkti tik tokie projektai:
 - i. kuriais, remiantis sąnaudų ir naudos analize, užtikrinama grynoji teigiama nauda, nes sumažinamas išmetamųjų teršalų kiekis, ir kuriuos įgyvendinus bus užtikrintas didelis iš anksto nustatyto masto CO₂ kiekio sumažinimas atsižvelgiant į projekto dydį;
 - ii. kurie yra pridėtiniai, kuriais aiškiai tenkinami keitimo bei modernizavimo poreikiai ir neskatinama energijos paklausa rinkoje;

¹³ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2020–2030 m. klimato ir energetikos politikos strategija“ (COM(2014) 015 *final*).

- iii. kuriais užtikrinamas geriausias kainos ir kokybės santykis;
 - iv. kuriais neprisidedama prie labai daug teršalų išmetančios elektros energijos gamybos finansinio gyvybingumo ir jis nėra didinamas, taip pat nedidinama priklausomybė nuo iškastinio kuro, kurį naudojant išmetama daug teršalų.
43. Projektams, kurių bendra investicijų suma nesiekia 12,5 mln. EUR, pagalba gali būti skiriama ir nesurengus konkurencinio pirkimo. Šiuo atveju projektai turi būti atrenkami remiantis objektyviais ir skaidriais kriterijais. Šio atrankos proceso rezultatai turi būti skelbiami viešai, kad visuomenė galėtų pateikti pastabų. Kai daugiau negu viena investicija vykdoma tame pačiame įrenginyje, jos turi būti vertinamos kaip visuma siekiant nustatyti, ar 12,5 mln. EUR riba nėra viršyta, nebent tos investicijos yra atskirai techniniu ar finansiniu atžvilgiu gyvybingos.
44. Komisija laikys, kad pagalba yra proporcinga, jeigu pagalbos intensyvumas neviršys 70 % atitinkamų investicijos išlaidų. Visi naudojami skaičiai turi būti nurodomi neatskaičius mokesčių ar kitų rinkliavų. Kai pagalba skiriama ne kaip subsidija, pagalbos dydis pagal vertę turi būti pagalbos subsidijos ekvivalentas. Keliomis dalimis išmokama pagalba turi būti apskaičiuojama visa grynąja dabartine verte pirmosios išmokos dalies išmokėjimo metu, taikant atitinkamą Komisijos nustatytą orientacinę palūkanų normą vėlesnei vertei diskontuoti. Pagalbos intensyvumas apskaičiuojamas kiekvienam pagalbos gavėjui.
45. Pagalba neturi trikdyti prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendrajam interesui, visų pirma tais atvejais, kai pagalba skiriama ribotam pagalbos gavėjų skaičiui arba kai dėl pagalbos gali sustiprėti pagalbos gavėjų padėtis rinkoje (grupių lygmeniu).
46. Pagalba gali būti sumuojama su:
- a) bet kokia kita valstybės pagalba, susijusia su skirtingomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurias galima nustatyti,
 - b) bet kokia kita valstybės pagalba, susijusia su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurios iš dalies arba visiškai sutampa, ir bet kokia kita valstybės pagalba, kurios tinkamų finansuoti išlaidų negalima nustatyti, tik jei dėl tokio sumavimo neviršijamas didžiausias pagalbos intensyvumas arba pagalbos suma, taikomi šiai pagalbai pagal šį skirsnį.
47. Pagalba gali būti suteikta vienu metu pagal kelias pagalbos schemas arba sumuojama su *ad hoc* pagalba, jeigu bendra veiklai arba projektui skirtos valstybės pagalbos suma neviršija pagalbos viršutinių ribų, nurodytų šiame skirsnyje. Sąjungos finansavimas, kurį centralizuotai valdo Komisija ir kuris nėra tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamas valstybės narės, nėra valstybės pagalba. Kai toks Sąjungos finansavimas skiriamas kartu su valstybės pagalba, sprendžiant, ar laikomasi pranešimo ribų ir didžiausio pagalbos intensyvumo, atsižvelgiama tik į valstybės pagalbą, jeigu bendra viešojo finansavimo, skirto toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti, suma neviršija didžiausios (-ių) finansavimo normos (-ų), nustatytos (-ų) taikomose Sąjungos teisės normose.

48. Pagalba neturi būti sumuojama su *de minimis* pagalba, susijusia su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, jei dėl tokio sumavimo būtų viršytas šiame skirsnyje nustatytas pagalbos intensyvumas.
49. Pagalbos schemų, pagal kurias skiriama pagalba, taikymo trukmė turi būti ne ilgesnė nei galiojimo trukmė – 2021–2030 m.

4. VERTINIMAS

50. Be to, siekdama užtikrinti, kad konkurencijos iškraipymas būtų ribotas, Komisija gali reikalauti, kad tam tikros pagalbos schemos būtų vertinamos *ex post*. Vertinamos bus tos schemos, kurių iškraipomasis poveikis gali būti itin didelis, t. y. kuriomis gali būti labai apribota ar iškraipyta konkurencija, jei jų įgyvendinimas nebus laiku peržiūrėtas.
51. Atsižvelgiant į tikslus ir siekiant išvengti neproporcingos naštos valstybėms narėms ir mažesniems pagalbos projektams, vertinamos tik tos pagalbos schemos, kurių pagalbos biudžetai yra dideli, kurios turi naujoviškų bruožų ar kuriomis numatomi dideli rinkų, technologijų ar reglamentavimo pokyčiai. Vertinimą turi atlikti nuo pagalbą skiriančios institucijos nepriklausantis ekspertas, remdamasis Komisijos nustatyta bendra metodika. Vertinimas turi būti pavišintas. Valstybė narė privalo kartu su pagalbos schema pateikti vertinimo plano projektą, kuris bus neatsiejama Komisijos atliekamo schemos vertinimo dalis.
52. Vertinimas turi būti pateikiamas Komisijai tinkamu laiku, kad ji galėtų įvertinti galimą pagalbos schemos galiojimo pratęsimą, ir bet kuriuo atveju – pasibaigus schemos galiojimui. Konkretus kiekvieno vertinimo mastas ir atlikimo būdai bus nustatyti sprendime, kuriuo tvirtinama pagalbos schema. Rengiant vėlesnes pagalbos priemones, kurių tikslas panašus, turi būti atsižvelgiama į vertinimo rezultatus.

5. ENERGIJOS VARTOJIMO AUDITAS IR VADYBOS SISTEMOS

53. Pagal 3.1 skirsnį skiriamos pagalbos atveju valstybės narės įsipareigoja patikrinti, ar pagalbos gavėjas laikosi įpareigojimo atlikti energijos vartojimo auditą, apibrėžtą Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos (Direktyvos 2012/27/ES)¹⁴ 8 straipsnyje, – tai turi būti arba atskiras energijos vartojimo auditas, arba auditas pagal sertifikuotą energijos naudojimo vadybos sistemą ar aplinkosaugos vadybos sistemą, pavyzdžiui, ES aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (EMAS)¹⁵. Jeigu įpareigojimas atlikti energijos vartojimo auditą pagal Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 8 straipsnio 4 dalį pagalbos gavėjui netaikomas, valstybės narės įsipareigoja patikrinti, ar jis atliks auditą per pirmuosius ketverius metus nuo pirmosios pagalbos paraiškos pateikimo, o vėliau – kas ketverius metus, išskyrus atvejus, kai jis atlieka energijos vartojimo auditą pagal sertifikuotą energijos naudojimo vadybos sistemą ar aplinkosaugos vadybos sistemą.

¹⁴ OL L 315, 2012 11 14, p. 1–56.

¹⁵ Reglamentas (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo, OL L 342, 2009 12 22, p. 1–4.

54. Be to, valstybės narės įsipareigoja stebėti, ar pagalbos gavėjai, kuriems taikomas įpareigojimas atlikti energijos vartojimo auditą pagal Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 8 straipsnio 4 dalį,
- (a) įgyvendino audito ataskaitoje pateiktas rekomendacijas, su sąlyga, kad atitinkamų investicijų atsipirkimo laikas neviršija [5] metų ir jų investicijų sąnaudos proporcingos, arba
 - (b) sumažino savo suvartojamos elektros energijos anglies dioksido išmetimo rodiklį, pavyzdžiui, vietoje įrengdami atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos įrenginį (kuris patenkina bent 50 % jų elektros energijos poreikių) arba sudarę anglies dioksido neišskiriančios energijos pirkimo sutartį, arba
 - (c) didelę, bent 80 %, pagalbos sumos dalį investavo į projektus, dėl kurių gerokai sumažėja įrenginio išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir kuris yra gerokai mažesnis už santykinį taršos rodiklį, taikomus nemokamiems apyvartiniam taršos leidimams ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje.

6. SKAIDRUMAS

55. Valstybės narės privalo užtikrinti, kad išsamioje valstybės pagalbos svetainėje nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu būtų skelbiama ši informacija:
- a) visas patvirtintos pagalbos schemos arba sprendimo dėl individualios pagalbos skyrimo ir įgyvendinimo nuostatų tekstas arba nuoroda į jį;
 - b) pagalbą skiriančių institucijų pavadinimai;
 - c) pagalbos gavėjo tapatybė;
 - d) kiekvienam pagalbos gavėjui skirtos pagalbos forma ir suma;
 - e) pagalbos skyrimo diena;
 - f) įmonės rūšis (mažoji arba vidutinė įmonė / didelė įmonė);
 - g) regionas, kuriame įsisteigęs pagalbos gavėjas (NUTS II lygmeniu);
 - h) pagrindinis ekonomikos sektorius, kuriame pagalbos gavėjas vykdo veiklą (NACE grupės lygiu).
56. Toks reikalavimas gali būti netaikomas, jei skirtos individualios pagalbos suma yra mažesnė nei 500 000 EUR.
57. Tokia informacija turi būti skelbiama po to, kai priimamas sprendimas skirti pagalbą; ji turi būti saugoma bent 10 metų ir turi būti prieinama plačiajai visuomenei be apribojimų.

7. ATASKAITŲ TEIKIMAS IR STEBĖSENA

58. Remdamosi Tarybos reglamentu (ES) 2015/1589¹⁶ ir Komisijos reglamentu (EB) Nr. 794/2004¹⁷, valstybės narės turi pateikti Komisijai metines ataskaitas.
59. Be tuose reglamentuose nustatyto reikalavimo, valstybių narių metinėse ataskaitose turi būti pateikta ši informacija:
- (a) pagalbos gavėjo pavadinimas ir jam priklausančios remiami įrenginiai;
 - (b) sektorius (-iai), kuriame (-iuose) pagalbos gavėjas veikia (nurodoma NACE-4 kodu);
 - (c) metai, už kuriuos skirta pagalba, ir metai, kuriais ta pagalba mokama;
 - (d) kiekvieno remiamo įrenginio faktinė produkcija susijusiame sektoriuje;
 - (e) kiekvieno remiamo įrenginio faktinis elektros energijos suvartojimas (jeigu bent dalis pagalbos skiriama taikant atsarginį elektros vartojimo efektyvumo santykinį rodiklį);
 - (f) išankstinė ESL kaina, pagal kurią apskaičiuota kiekvienam pagalbos gavėjui skiriama pagalbos suma;
 - (g) pagalbos intensyvumas;
 - (h) išmetamo CO₂ kiekio koeficientas.
60. Valstybės narės privalo užtikrinti, kad būtų saugomi išsamūs duomenys apie visas su pagalbos skyrimu susijusias priemones. Į tokius duomenis turi būti įtraukta visa informacija, būtina siekiant nustatyti, ar įvykdytos sąlygos, susijusios su (jei taikoma) tinkamomis finansuoti išlaidomis ir didžiausiu leidžiamu pagalbos intensyvumu. Tie duomenys turi būti saugomi 10 metų nuo pagalbos skyrimo dienos ir pateikti Komisijai, jei ji to paprašo.
61. Bet kuriais metais, kai 3.1 skirsnyje nurodytų pagalbos schemų biudžetas viršija 25 % pajamų, gautų apyvartinių taršos leidimų aukcione, atitinkama valstybė narė pagal ATLPS direktyvos 10a straipsnio 6 dalį turi paskelbti ataskaitą, kurioje būtų nurodytos tos sumos viršijimo priežastys. Ataskaitoje, be kita ko, turi būti pateikiama informacija apie elektros energijos kainas dideliems pramoniniams vartotojams, kurie naudoja schema, nedarant poveikio reikalavimams dėl konfidencialios informacijos apsaugos. Ataskaitoje taip pat turi būti pateikiama informacija apie tai, ar buvo tinkamai apsvaistyta galimybė taikyti kitas priemones siekiant tvariai sumažinti netiesiogines su anglies dioksidu susijusias išlaidas vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu.
62. Elektros energijos gamintojai ir tinklo operatoriai, gaunantys pagalbą pagal 3.2 skirsnį, kasmet ne vėliau kaip vasario 28 d. turi pateikti atrinktų investicinių projektų įgyvendinimo ataskaitas, be kita ko, nurodyti nemokamai suteiktų

¹⁶ OL L 248, 2015 9 24, p. 9.

¹⁷ OL L 140, 2004 4 30, p. 1.

apyvartinių taršos leidimų ir patirtų investicinių sąnaudų balansą bei remiamų investicijų rūšis.

8. TAIKYMO LAIKOTARPIS IR PERSVARSTYMAS

63. Šiomis gairėmis 2021 m. sausio 1 d. pakeičiamos 2012 m. birželio 5 d. paskelbtos Tam tikrų valstybės pagalbos priemonių, susijusių su šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema po 2012 m., gairės¹⁸.
64. Komisija šiose gairėse nustatytus principus taikys nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d.
65. Komisija taikys šias gaires visoms pagalbos priemonėms, apie kurias pranešta ir dėl kurių ji turi priimti sprendimą, nuo 2021 m. sausio 1 d. ir po to, kai gairės bus paskelbtos Oficialiajame leidinyje, net jei apie projektus pranešta iki gairių paskelbimo. Neteisėta pagalba bus vertinama pagal pagalbos skyrimo dieną galiojusias taisykles laikantis Komisijos pranešimo dėl taisyklių, taikomų vertinant neteisėtą valstybės pagalbą, nustatymo¹⁹.
66. 2025 m. Komisija šias gaires pritaikys prie atnaujintų elektros energijos vartojimo efektyvumo santykinų rodiklių ir išmetamo CO₂ kiekio koeficientų. 2025 m. Komisija taip pat įvertins, ar yra papildomų duomenų, leidžiančių patobulinti III priede aprašytą išmetamo CO₂ kiekio koeficientų apskaičiavimo metodiką, t. y. atsižvelgti į vis svarbesnį mažo anglies dioksido kiekio technologijų vaidmenį nustatant kainas ES elektros energijos rinkose. Todėl valstybėms narėms gali tekti pritaikyti savo atitinkamas sistemas, kad jos atitiktų pritaikytas gaires.
67. Komisija gali nuspręsti bet kuriuo metu peržiūrėti arba pritaikyti šias gaires, jei tai būtų reikalinga dėl priežasčių, susijusių su konkurencijos politika, arba siekiant atsižvelgti į kitas Sąjungos politikos sritis ar tarptautinius įsipareigojimus.

¹⁸ OL C 158, 2012 6 5, p. 4.

¹⁹ OL C 119, 2002 5 22, p. 22.

I PRIEDAS

Sektoriai, kuriems, kaip manoma, kyla reali anglies dioksido nutekėjimo rizika dėl netiesioginių su išmetamaisiais teršalais susijusių išlaidų

	NACE kodas	Aprašymas
1.	14.11	Odinių drabužių siuvimas
2.	24.42	Aliuminio gamyba
3.	20.13	Kitų pagrindinių neorganinių chemikalų gamyba
4.	24.43	Švino, cinko ir alavo gamyba
5.	17.11	Plaušienos gamyba
6.	17.12	Popieriaus ir kartono gamyba
7.	24.10	Tomo ketaus ir plieno bei ferolydinių gamyba
8.	19.20	Rafinuotų naftos produktų gamyba

Metodika, naudojama kriterijus atitinkančių sektorių sąrašui sudaryti, grindžiama anglies dioksido nutekėjimo rodikliu, nurodytu persvarstyto ATLPS direktyvos 10b straipsnyje, kuris visų pirma apskaičiuojamas remiantis tik netiesioginėmis išlaidomis. Netiesioginis anglies dioksido nutekėjimo rodiklis, kurio reikalaujama atitikčiai nustatyti, yra 0,2. Be to, kriterijus atitinkančių sektorių prekybos intensyvumas turi būti bent 20 %, o netiesioginio išmetimo intensyvumas – bent 1 kg CO₂/EUR. Šios vertės yra apskaičiuotos NACE kodo 4 skaitmenų lygmeniu naudojant duomenų rinkinius, kurie taip pat naudojami sudarant anglies dioksido nutekėjimo sąrašą, naudojamą nemokamiems apyvartiniais taršos leidimams išduoti.

II PRIEDAS

Produktų, kuriems priskirti I priede nurodyti NACE kodai, elektros energijos vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai

III PRIEDAS

Didžiausi regionų išmetamo CO₂ kiekio koeficientai skirtingose geografinėse teritorijose (tCO₂/MWh)

Zonos		Taikomas išmetamo CO₂ kiekio koeficientas
Pirėnų pusiasalis	Ispanija, Portugalija	[...]
Baltijos šalys	Lietuva, Latvija, Estija	[...]
Šiaurės šalys	Švedija, Suomija	[...]
Čekijos ir Slovakijos regionas	Čekija, Slovakija	[...]
Belgija		[...]
Bulgarija		[...]
Danija		[...]
Vokietija		[...]
Airija		[...]
Graikija		[...]
Prancūzija		[...]
Kroatija		[...]
Italija		[...]
Kipras		[...]
Liuksemburgas		[...]
Vengrija		[...]
Malta		[...]
Nyderlandai		[...]
Austrija		[...]
Lenkija		[...]
Rumunija		[...]
Slovėnija		[...]
Jungtinė Karalystė		[...]